

Άστραψαν και έπαιξαν με χίλιους τόνους

> «Θεσμοφοριάζουσες» από το Εθνικό Θέατρο Ελλάδος

ΟΣΟΙ από τους κύριους θεατές είχαν δει τη «Νύχτα του τράγου» ή τη «Φόνισσα» ή τους «Βατράχους» του Σωτήρη Χατζάκη, δεν μπορούσαν να μην περιμένουν αυτή την παραγωγή με ανυπομονησία. Οι προσδοκίες μας δικαιώθηκαν για άλλη μια φορά. Οι «Θεσμοφοριάζουσες», που θεωρούνται από τα λιγότερο γόνιμα έργα του Αριστοφάνη, άστραψαν και έπαιξαν με χίλιους τόνους. Η σκηνοθεσία είναι τόσο γενναιόδωρη, τόσο πληθωρική, που δεν εξαντλείται με μια παρακολούθηση. Ο Χατζάκης κάνει τόσα σκηνοθετικά σχέδια, όσοι είναι οι ηθοποιοί της παράστασής του. Η πολυεπίπεδη σκηνική δράση, η ολοκλήρωση όλων των μορφών με την πολύτιμη συμβολή του ενδυματολόγου Γιάννη Μετζικώφ, της χορογράφου Φρόσως Κορρού και του απόλυτα ταιριαστού συνεργάτη του Χατζάκη, του συνθέτη της παράστασης Σταμάτη Κραουνάκη, δημιούργησαν ένα πολυστιακό θέαμα, ικανό να χωρέσει τη θεατρική ενέργεια του Αριστοφάνη. Οι σκηνές του χορού έμοιαζαν με εργοστάσιο παραγωγής θεάτρου, όπου οι καταπληκτι-

κές θεσμοφοριάζουσες είχαν η κάθε μια να διεκπεραιώσουν το δικό της κωμικό έργο. Η σκηνική συμπεριφορά και η «προσωπική αισθητική» της κάθε μιας ήταν προέκταση των φυσικών της προσόντων.

Η επιλογή της δεκαετίας του '50 για το στιλιστικό και πολιτικό μεταγλωττισμό

του έργου έδωσε τη δυνατότητα της αισθητικής συγκεκριμενοποίησης της παράστασης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίαζε η μετατόπιση στα τόσο απομακρυσμένα από την εποχή της δημιουργίας του έργου, αισθητικά πεδία της συμπεριφοράς στην απελευθέρωση των γυναικών στα πλαίσια της μυστηριακής γιορτής των Θεσμοφορίων. Θεατρικότητα η λύση της μύησης της γυμνόστηνης παιδούλας, όπου τα ξυλοπόδαρα των λαϊκών δρώμενων μετατρέπονται σε μέσο έκθεσης και μυστικής δοκιμασίας.

Όσοι σκηνοθέτες καταπιάνονται με τις «Θεσμοφοριάζουσες» έχουν να λύσουν τρία κύρια προβλήματα του έργου. Μιλήσαμε για την εξαντλητική λύση που δόθηκε από τον Χατζάκη στο χορό των γυναικών. Τα άλλα δύο είναι η σκηνή του Αγάθωνα και η σκηνή των προσπαθειών της απαγωγής του Μνησίλοχου από τον Ευριπίδη. Ο Αλέξανδρος Μυλωνάς, ο αξέχαστος Αισχύλος από τους «Βατράχους» του Χατζάκη, δημιουργεί μια καταπληκτική μορφή του τραβεστί Αγάθωνα. Το μουσικό του νούμερο ανεβάζει πολύ ψηλά την κωμική θερμοκρασία της παράστασης. Το τρίτο κρίσιμο σημείο της παράστασης, οι

παρωδίες των σκηνών από τα έργα του Ευριπίδη, αποκτούν λάμψη χάρη στην κωμική συμβατότητα του Γιώργου Αρμένη και του Βασίλη Χαραλαμπίδου. Βγαίνοντας στη σκηνή, βιαστικοί και αναστατωμένοι, μοιάζουν με δυο μικρά χόμπι. Η στιλιστική ευστοχία και η υποκριτική ακρίβειά του Χαραλαμπίδου κάνουν τον Ευριπίδη του παράγοντα κωμικής διέγερσης στην παράσταση.

Ο Γιώργος Αρμένης, εκτός από το ρόλο του Μνησίλοχου, δίνει και μια άλλη παράσταση. Παίζει ένα αφιέρωμα στο επάγγελμα του ηθοποιού. Σκηνοθέτης, συγγραφέας, δάσκαλος θεάτρου, μαθητής, συνεργάτης και συνεχιστής του έργου του Κουν, ηθοποιός με πορεία δεκαετιών, κάνει τον εαυτό του κουρέλι, διαλύεται, καίγεται στο ρόλο του.

Στο μουσικό καζάνι του Κραουνάκη βράζουν τα τραγούδια του ασπρόμαυρου κινηματογράφου, το ακορντεόν του δρόμου, οι ρομαντικές και χορευτικές επιτυχίες της εποχής. Η συνταγή: μίμηση, παρωδία, κωμικό σμίξιμο αταίριαστων στοιχείων, στιλιστικά παιχνίδια. Η ίδια συνταγή που χρησιμοποίησε ο σκηνοθέτης.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ